

Programma Toerisme en Recreatie 2020

SAMEN INVESTEREN EN KANSEN BENUTTEN

Auteur: Afd. Ontwikkeling

Datum: 21 februari 2017

Versie: 2.0

Kenmerk: Vastgesteld

INHOUDSOPGAVE

● 1. Inleiding	5
● 2. Doelen, activiteiten en taken	6
● 3. Organisatie en samenwerking	11
● 4. Investerings en financiën	13
● 5. Status en functie	14
<i>BIJLAGEN</i>	
● A. <i>Overzicht taakverdeling</i>	15
● B. <i>Subsidieregeling</i>	16

1. Inleiding

"Naast verplichtingen (werk, onderwijs, huishouden, zorgtaken) en persoonlijke tijd (eten, drinken, slapen) beschikken Nederlanders over relatief veel vrije tijd. De gemeente Maasgouw en het omliggende gebied bieden uitstekende mogelijkheden om die vrije tijd te besteden. Het landschap met veel water en natuur nodigt uit tot sportieve ontspanning. De Maasplassen hebben veel potenties als grootste watersportgebied in de wijde omtrek. Maar ook op het gebied van uitgaan en cultuur (historie en verenigingsleven) hebben de dorpen en steden in de regio veel te bieden. Binnen dat geheel heeft Roermond zich ontwikkeld als winkelstad die veel bezoekers (van binnen en buiten de regio) weet te trekken.

Door de centrale ligging in een dynamisch vrijetijdsgebied onderscheidt Maasgouw zich als woongemeente van veel andere gemeenten. Inwoners van Maasgouw hebben in de directe omgeving van de eigen woning of op korte reisafstand tal van mogelijkheden op het gebied van sport, cultuur, uitgaan en "shopping". Door de unieke combinatie van het blauw van de Maasplassen, het groen van natuur, het goud van cultuur en het zilver van winkelstad Roermond weet de regio ook veel bezoekers aan te spreken. Hierdoor groeit ook het bestedingsniveau en verbetert de economische positie van de vrijetijdssector."

De bovenstaande passages zijn te lezen in de "Strategische visie 2025" van de gemeente Maasgouw. In die visie vormt het realiseren van een aantrekkelijk en dynamisch vrijetijdsgebied voor inwoners en bezoekers één belangrijke ambitie. Door er samen met ondernemers en andere organisaties voor te zorgen dat er meer te beleven is in de regio wordt het aantrekkelijker voor inwoners om hier te wonen en voor toeristen om het gebied te bezoeken. Dat heeft gunstige effecten voor het leefklimaat én de vrijetijdseconomie.

De gemeente wil op een gestructureerde manier werken aan het realiseren van de bovengenoemde ambitie. Daarom wordt dit programma Toerisme en Recreatie (TR) 2020 opgezet. Het programma vertaalt ambities in doelen en beschrijft de taken die in de komende jaren worden opgepakt om deze doelen te bereiken. Aangetekend wordt dat dit programma alleen hoofdtaken beschrijft en geen volledige opsomming bevat van alle gemeentelijke taken die op het gebied van toerisme en recreatie worden uitgevoerd.

Samenwerking staat in dit programma centraal. Alleen door succesvol samen te werken met ondernemers en andere organisaties kunnen de potenties van het gebied worden benut. De gemeente is bereid om veel tijd, energie en geld te investeren in de verdere ontwikkeling van toerisme en recreatie. Daarbij zoekt de gemeente vooral de samenwerking met ondernemers, maar ook met andere overheden (zoals provincie en buurgemeenten) die willen investeren deze ontwikkeling. Op die manier kunnen gezamenlijk de kansen worden benut die in Maasgouw en de regio worden geboden.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de gemeentelijke aanpak gesplitst in drie hoofdsporen die beschouwd kunnen worden als programmalijnen. Daarbij is het eerste spoor gericht op de vitalisering van de verblijfsrecreatie, het tweede spoor op dagrecreatie ("meer te beleven, meer dynamiek") en het derde spoor op branding en marketing. Bij ieder spoor worden doelen vertaald in activiteiten en hoofdtaken.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de taakverdeling en werkwijze binnen de gemeentelijke organisatie en wordt beschreven op welke wijze de samenwerking met partners gestalte wordt gegeven.

In hoofdstuk 4 wordt met name ingegaan op de investeringen in financiële zin. Het programma neemt investeringen door private partijen (ondernemers) als vertrekpunt, maar biedt ook aanknopingspunten voor (co)financiering door publieke partijen. Zowel bij gemeente als bij provincie zijn in de komende jaren forse budgetten beschikbaar voor de verdere ontwikkeling van toerisme en recreatie.

In het afsluitende hoofdstuk 5 wordt ingegaan op (bestuurlijke) status en functie van het programma. Daarbij wordt beschreven hoe het programma in de komende drie jaren kan gaan functioneren.

2. Doelen, activiteiten en taken

Algemene beschrijving van hoofdsporen

Als wordt gekeken naar de gemeentelijke activiteiten op het gebied van toerisme en recreatie dan zijn drie hoofdsporen te herkennen. Deze sporen fungeren als programmalijnen.

In de eerste plaats wordt veel aandacht besteed aan de verblijfsrecreatie. Daarbij vormt het een uitdaging om de economische positie van de vakantieparken in de gemeente te verbeteren zodat ze kunnen uitgroeien tot sterke motoren voor de vrijetijdseconomie. Toeristen die op deze parken verblijven zorgen niet alleen voor werk en bestedingen bij deze parken, maar ook bij bedrijven in de omgeving zoals in de nabij gelegen dorpen. Nieuwe vakantieparken (zoals Maasresidence Thorn) bieden daarvoor kansen, maar het is ook hard nodig om de vitaliteit van bestaande parken te verbeteren. Het functioneren en de recreatieve kwaliteit van deze parken (Boschmolenplas, Heelderpeel, Porta Isola) laat te wensen mede vanwege het feit dat deze parken te maken hebben met een problematiek van van onrechtmatige bewoning en/of onveiligheid. Dit vraagt om een integrale aanpak die vanuit verschillende gemeentelijke disciplines samen met de eigenaren, ontwikkelaars en investeerders wordt opgepakt.

In de tweede plaats richten de gemeentelijke activiteiten zich op de dagrecreatie, oftewel de belevenissen die mogelijk zijn voor inwoners of bezoekers die hier hun vrije tijd willen besteden. De indruk bestaat dat in Maasgouw en omgeving nog onvoldoende te beleven is, vooral bij minder goed weer of buiten de zomer. Als grootste watergebied in de wijde omtrek bieden de Maasplassen veel potenties, zeker in combinatie met de unieke cultureel-historische kwaliteiten van Thorn, Stevensweert en Wessem. Toch bestaat het gevoel dat deze potenties nog niet volledig worden benut. Er is nog niet genoeg te beleven in het gebied en het aantal mensen dat de vrijetijd besteed in dit gebied is nog relatief laag. Daardoor is er nog geen sprake van een dynamisch vrijetijdsgebied waarbij veel mensen in beweging zijn voor sport en recreatie. Zeker bij minder goede weersomstandigheden zou een uitbreiding van evenementen of (indoor) activiteiten welkom zijn. Dat maakt het gebied aantrekkelijker voor inwoners en bezoekers. Om de attractiviteit te vergroten zorgt de gemeente voor een adequate recreatieve infrastructuur en worden ondernemers en organisaties die zorgen voor meer (unieke) belevenissen in het gebied door de gemeente gesteund.

In de derde plaats staan branding en marketing centraal in de gemeentelijke aanpak. Bij branding vormt de eigen kracht van het gebied het vertrekpunt, bij marketing wordt gekeken naar de doelgroepen die er zijn voor de toeristische producten in het gebied. Gebiedsbranding richt op het identificeren van de unieke kwaliteiten van het gebied zoals die door de inwoners worden ervaren en beleefd. Daarbij kan gedacht worden aan de waterbeleving van het gebied of aan de manier waarop in het gebied de cultuur-historische rijkdom kan worden ervaren. Bij toeristische marketing wordt gezocht naar manieren om gebruik (verkoop) van toeristische diensten te bevorderen. Samen met ondernemers en VVV proberen overheden om de naamsbekendheid van toeristische gebieden te vergroten en ervoor te zorgen dat meer toeristen naar het gebied komen (voor een bezoek of verblijf) zodat de bestedingen in het gebied toenemen.

Doelstellingen, meetbaarheid en gegevens

Voor ieder programmalijn wordt in dit hoofdstuk een algemene doelstelling geformuleerd. Deze doelen zijn niet specifiek meetbaar, mede vanwege het feit dat het voeren van toeristisch beleid door een gemeente niet vergeleken kan worden met exacte wetenschap. Bovendien beschikt de gemeente nog nauwelijks over gegevens die nodig zijn om effecten van beleid te kunnen meten. Daarom vormt het een doel op zich binnen dit programma om gegevens over toeristische overnachtingen, bezettingsgraad, bezoekersaantallen (dagrecreatie, websites) en waarderingen beter in beeld te krijgen. Om de economische effecten beter te kunnen beoordelen is het nodig om werkgelegenheid en directe en indirecte bestedingen beter in beeld te brengen.

2.1. Verblifsrecreatie

Algemene doelstelling:

In 2020 beschikt de gemeente Maasgouw over vitale vakantieparken die veel minder dan in 2017 te maken hebben met onrechtmatigheid en onveiligheid. De exploitatie van de parken is in 2020 grotendeels gericht op recreatie en de gasten zijn tevreden over de kwaliteit van de parken. Het aantal toeristen dat in de gemeente overnacht is fors toegenomen ten opzichte van 2017 en dat heeft geleid tot een toename van werkgelegenheid en bestedingen op de vakantieparken en in de omgeving van de parken.

Om de bovenstaande doelstellingen te bereiken richt de gemeente zijn aanpak vooral op de grootste bestaande vakantieparken (Heelderpeel en Boschmolenplas in Heel en Porta Isola in Stevensweert) en op de ontwikkeling van het nieuwe vakantiepark Maasresidence Thorn.

A. Aanpak bestaande vakantieparken

Samen met andere gemeenten en de provincie zoekt de gemeente naar mogelijkheden om het beleid ten aanzien van de verblifsrecreatie te verbeteren. Meer in het bijzonder wordt gewerkt aan het opzetten van een instrumentenkoffer voor de "revitalisering van de verblifsrecreatie" die is gericht op een verbeteren van kwaliteiten en perspectieven. Voor de bestaande parken in Maasgouw (Heelderpeel, Boschmolenplas en Porta Isola) wordt aangesloten bij het plan "Revitalisering verblifsrecreatie Limburg" dat de gemeente Maasgouw in 2016 in samenwerking met de provincie en andere gemeenten heeft opgesteld. In dit plan wordt enerzijds ingezet op onveiligheid en onrechtmatigheid (in het verlengde van de aanpak die in Maasgouw al enkele jaren wordt gevolgd) en anderzijds ingezet op een kwaliteitsverbetering van de parken vanuit toeristisch-recreatief oogpunt. Deze sporen moeten gelijktijdig worden gevolgd.

In de eerste plaats wordt ingezet op de aanpak van onveiligheid. Onveilige situaties en criminaliteit op de parken moeten meteen worden aangepakt omdat veiligheid een fundamenteel element is voor een vitaal vakantiepark. Als toeristen worden geconfronteerd met onveilige situaties zullen ze het park niet (meer) bezoeken en is dat funest voor het imago van het park. Daarom is het nodig om de veiligheid om parken constant in de gaten te houden in overleg tussen gemeente, politie, justitie en brandweer en het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC). Ook is hierbij een goede samenwerking met de parkbeheerders vereist zodat onveilige situaties en criminaliteit snel en adequaat kunnen worden aangepakt.

In de tweede plaats wordt ingezet op de aanpak van onrechtmatige bewoning. Daarbij wordt het beleidsplan en het plan van aanpak "onrechtmatige bewoning" gevolgd die in de gemeente Maasgouw in 2012 zijn vastgesteld. Deze aanpak maakt onderscheid tussen "*handhaven*": (bewijslast verzamelen, vooraankondiging last onder dwangsom, opleggen last onder dwangsom) en "*niet-handhaven*" (legaliseren, persoonsgebonden gedoogbeschikking of persoonsgebonden omgevingsvergunning). Binnen het kader van deze aanpak zijn in 2016 een groot aantal aanschrijvingen voor het park Heelderpeel de deur uitgegaan en dit traject krijgt in 2017 zijn vervolg. Daarbij is de nodige juridische capaciteit gevraagd voor het zorgvuldig doorlopen van de ingezette procedures. Het is de bedoeling om deze aanpak na 2017 ook uit te rollen voor de parken Boschmolenplas en Porta Isola. De aanpak van onrechtmatige bewoning is één van de voorwaarden waaraan voldaan moet worden om aan de parken weer een recreatieve dynamiek te kunnen geven. Mensen die permanent op een park wonen hebben andere leefpatronen en wensen dan toeristen die het park bezoeken en toeristen. Voor het rendabel laten functioneren van centrale parkvoorzieningen (bv. sport en spel) is het nodig dat er meer toeristen in het park verblijven.

In de derde plaats wordt ingezet op de toeristisch-recreatieve kwaliteit van de parken. Vanuit informatie over leefstijlen wordt beoordeeld welke eisen de hedendaagse toerist stelt aan een vakantiepark. Samen met de eigenaren en beheerders van parken wordt verkend hoe het park kan gaan inspelen op deze eisen en zodoende meer toeristen kan trekken. Dat is een proces van lange adem, maar voor 2020 moet wel voor allen parken in de gemeente duidelijk zijn geworden in hoeverre een kwaliteitsimpuls realistisch en haalbaar is. Daarbij is het van groot belang dat de (verenigingen van) eigenaren de meerwaarde gaan inzien van recreatieve exploitatie omdat die kan leiden tot extra inkomsten, waardevermeerdering van de woningen en meer ruimtelijk kwaliteit in de parken.

Omdat de kost voor de baat gaat is het nodig dat op de parken eerst wordt geïnvesteerd in een kwaliteitsimpuls die de parken aantrekkelijker maakt voor toeristen. Daarvoor kunnen alleen investeerders worden gevonden als dat gebeurt op grond van doordachte concepten en verdienmodellen. De gemeente treedt in dit proces op als begeleider en stimulator van eigenaren/ beheerders van de parken en brengt (externe) expertise in om concepten en modellen op te zetten en door te rekenen en kijkt ook welke mogelijkheden van publieke cofinanciering er zijn voor nieuwe investeringen in de parken (zie ook hoofdstuk 4).

Voor de parken Heelderpeel, Boschmolenplas en Porta Isola wordt een aanpak op maat uitgewerkt waarin de drie bovenstaande sporen tot uitdrukken komen. Daarbij fungeert het park Heelderpeel in het jaar 2017 als een pilot binnen de provinciale aanpak "revitalisering verblijfsrecreatie".

Hoofdtaken:

- Optimaliseren van beleid en instrumentarium
- Toepassen van aanpak op maat voor (bestaande) vakantieparken

B Aanpak nieuwe vakantieparken

De meest grootschalige ontwikkeling van een nieuw vakantiepark in de regio Midden-Limburg is het project Maasresidence Thorn. Dit plan gaat gepaard met forse investeringen en moet op termijn gaan leiden tot een sterke toename van het aantal verblijfstoeristen in de gemeente. Daardoor kan het plan ook in economische zin (werkgelegenheid en bestedingen) tot een forse impuls van het gebied leiden.

De rol van de gemeente Maasgouw bij de ontwikkeling van Maasresidence Thorn is de komende jaren minder intensief zijn dan de afgelopen jaren. De gemeentelijke planvorming (bestemmingsplan e.d.) is afgerond, er is een realisatieovereenkomst afgesloten met de ontwikkelaar en de benodigde vergunningen zijn verleend. Daarnaast zijn enkele projecten in het gebied (steigers, passantenhaven, ophaalbrug) inmiddels afgerond en wordt het gemeentelijk project fietspad Land van Thorn in 2017 afgerond. De focus zal in 2017 liggen op het starten van de verkoopcampagne en naar verwachting vanaf 2018 op de start van de bouwwerkzaamheden. Gelet op de impact van deze ontwikkeling blijft daarbij op meerdere fronten afstemming met de gemeente nodig.

Een andere nieuwe ontwikkeling is "Parc Vijverbroek" in Thorn waarvoor de planvorming (bestemmingsplan) naar verwachting in 2017 wordt afgerond. Ook de eventuele realisatie van een camping ten noorden van Stevensweert kan als "nieuwe" verblijfsrecreatie worden gezien, maar deze ontwikkeling kan ook niet los worden gezien van de aanpak die gevolgd moet worden voor het bestaande vakantiepark Porta Isola.

Hoofdtak ➤ Begeleiden van ontwikkeling nieuwe vakantieparken.

2.2 Dagrecreatie

Doelstelling:

In de gemeente Maasgouw is in 2020 meer te beleven voor inwoners en bezoekers dan in 2016. Veel mensen besteden hun vrije tijd op of aan het water, maar ook de beleving van de cultuurhistorie in gezellige kernen weet steeds meer bezoekers aan te spreken. Niet alleen bij goed weer, maar ook bij minder goede weersomstandigheden weet het gebied bezoekers te trekken. Er zijn genoeg weersbestendige (indoor) belevenissen en ook buiten het zomerseizoen zijn er voldoende evenementen. Bezoekers worden gastvrij ontvangen, gaan tevreden naar huis en komen graag weer terug voor een volgend bezoek. Ook bevelen zij het gebied aan bij familie en vrienden.

Belangrijk vertrekpunt voor de ontwikkeling als toeristisch-recreatieve gemeente is een goede openbare infrastructuur voor toeristen en recreanten. Op dat terrein ligt een wezenlijke taak voor de overheid. Maar daarnaast is het ook belangrijk dat private partijen zorgen voor genoeg belevenissen in het gebied. Initiatieven die daar een bijdrage aan leveren worden door de gemeente gesteund en op verschillende manieren gestimuleerd.

A. Aanpak recreatieve infrastructuur

De gemeente Maasgouw kan zorgen voor een adequate toeristisch-recreatieve infrastructuur. Daarbij kan gedacht aan openbare infra op het land, zoals fietspaden, wandelpaden of parkeerplaatsen, maar aan infra op het water zoals aanlegsteigers of openbare passantenhavens. Enkele op dit moment lopende majeure projecten in de gemeente (fiets- en voetpad Land van Thorn, parkeervraagstuk Fun Beach Panheel) zijn gericht op recreatieve infra en ook in het kader van het Nautisch Programma Maasplassen zijn door de gemeente forse investeringen gedaan om de recreatieve infra op het water te verbeteren (bijvoorbeeld rederijsteigers en passantenhavens). Door de gemeenteraad is een aanpak gevraagd voor het op peil brengen en houden van het fietspadennetwerk in de gemeente.

Recreatieve infra is ook bedoeld om landschap en natuurgebieden te kunnen beleven en toegankelijk te maken. Het samen met andere organisaties beter beleefbaar maken van natuurgebieden en bijzondere landschappen zoals Koningsteen of Walborg (inclusief paden, uitkijpunten, borden en parkeerplekken) leidt ook tot een verbetering van de recreatieve infrastructuur in de gemeente.

Hoofdtak ➤ Instandhouding en verbetering recreatieve infrastructuur

B. Aanpak (dagrecreatieve) belevenissen

In de gemeente en de regio is al veel te beleven voor inwoners en bezoekers, maar het kan nog beter. Het Designer Outlet Roermond is weliswaar een van de grootste publiekstrekkingen in Nederland, maar daarnaast is het aanbod van belevenissen in de regio nog voor verbetering vatbaar. Initiatiefnemers die dit aanbod willen uitbreiden kunnen op steun van de gemeente rekenen. Daarbij biedt de gemeente begeleiding bij het doorlopen van procedures en denkt de gemeente mee over het aanboren van financieringsbronnen. Indien initiatieven onderscheidend zijn ten opzichte van het bestaande aanbod, in een behoefte van doelgroepen voorzien en passen binnen gemeentelijke kaders is ook cofinanciering door de gemeente mogelijk (zie ook hoofdstuk 4).

Naast het begeleiden van initiatiefnemers die zich bij de gemeente melden, wil de gemeente ook andere personen en partijen uitnodigen om kansen te benutten en om te investeren. Daarvoor wil de gemeente (samen met experts) een toeristische kansenkaart opstellen die kan gaan functioneren als "bidbook" voor nieuwe ontwikkelaars en investeerders. Deze kaart moet laten zien op welke plekken in de gemeente nog ontwikkelmogelijkheden zijn voor toerisme, welke kernwaarden en "unique selling points" de gemeente heeft (water en cultuur) en welke categorieën van belevenissen (gelet op toeristische behoeften en leefstijlen) in het gebied denkbaar en kansrijk zijn. Deze kansenkaart kan vervolgens via het netwerk van de gemeente, van gemeentelijke partners (VVV, SML, Keyport, provincie) en van toeristische adviesbureaus onder de aandacht worden gebracht van potentiële ontwikkelaars en investeerders.

Hoofdtaken: ➤ Begeleiden en steunen van initiatiefnemers van nieuwe belevenissen
➤ Opstellen van kansenkaart als uitnodiging voor ontwikkelaars/investeerders

2.3 Branding en marketing

Doelstelling:

In 2020 brengen meer mensen dan in 2017 de gemeente Maasgouw als vrijetijdsgedrag in verband met de unieke kernwaarden: water en cultuurhistorie. Inwoners zijn zich meer bewust van de waarden, zijn er trots op en dragen ze uit. Steeds meer potentiële bezoekers weten dat ze voor een ontspannende beleving van water in de Limburgse Maasplassen moeten zijn, maar ook dat er naast het witte stadje Thorn nog andere culturele belevenissen zijn die de moeite van een bezoek waard zijn. Bezoekers zijn tevreden na een bezoek, keren terug of bevelen het aan bij familie, vrienden en kennissen. Aantrekkelijke beelden en verhalen van bezoekers over de belevenissen in het gebied weten de doelgroepen ("online" en "offline") steeds beter te bereiken.

A. Aanpak branding als vrijetijdsgebied

Gebiedsbranding gaat uit van de eigen kracht en identificeert de belangrijkste kernwaarden van een gebied. Wat is datgene waar je Maasgouw als vrijetijdsgebied direct mee associeert? Welke unieke belevenissen geven het meeste kracht aan Maasgouw als vrijetijdsgebied? Branding heeft te maken met de identiteit van het gebied, maar ook met de perceptie van die identiteit door de buitenwereld. Bij branding moet een realistisch beeld worden geschetst en moet worden gekeken naar datgene wat het gebied werkelijk te bieden heeft om teleurstellingen te voorkomen. Wat vinden de eigen inwoners de meest bijzondere vrijetijdsbestedingen in het gebied en waar zijn ze trots op? Welke ervaringen bevelen ze als eerste aan bij gasten? Toeristen zijn immers op zoek naar ervaringen die ze thuis niet kunnen vinden.

Als wordt gekeken naar de unieke kracht van Maasgouw dan is de "**beleving van het water**" kenmerkend en onderscheidend. Maasgouw heeft het grootste wateroppervlakte van alle gemeenten in Limburg (en ver daar buiten) en kan daardoor als vrijetijdsgebied iets bieden dat andere vrijetijdsgebieden in de omgeving niet bieden hebben. Het water maakt tal van belevenissen mogelijk zoals: varen (in rederijsschepen, jachten of sloepen), tal van sporten op of aan het water, bezoek van horeca en terrassen aan boulevards, stranden en Beach clubs of van evenementen en festivals aan het water. Deze belevenissen zijn elders niet mogelijk en geven een uniek profiel aan Maasgouw.

Ook de "**culturele rijkdom**" van het gebied is onderscheidend. Vooral het witte stadje Thorn biedt aan bezoekers een unieke beleving, maar ook Stevensweert als vestingstadje of Wessems als handelsstadje. Door niet alleen het alom bekend Thorn, maar ook cultuurhistorische bezienswaardigheden in de omgeving te bezoeken, ontstaat een bijzonder totaalbeleving. Die unieke kracht wordt versterkt als die in verband worden gebracht met andere culturele uitingen die in het gebied ervaren kunnen zoals optredens van uitstekende harmonieën, schuttersfeesten of culturele evenementen. Ook de typische Bourgondische cultuur van "joi de vivre" -die ook kenmerkend is voor Limburg- is in dit gebied goed te ervaren en komt tot uitdrukking in het bijzondere aanbod van restaurants, cafés en streekproducten.

De uitstraling en beleving van de kernwaarden "water" en "cultuur" kan verder wordt versterkt. Daarom is het nodig om in beeld te brengen welke aansprekende associaties met deze waarden samenhangen en verhalen daarbij horen (storytelling). Het verhaal van het gebied moet inwoners en bezoekers aanspreken, moet voor verschillende leeftijden tot de verbeelding spreken en moet ook daadwerkelijk in het gebied te beleven zijn. Mensen die nu al in het gebied hun vrije tijd besteden kunnen daarbij als ambassadeurs optreden. Kaarten van het gebied moeten duidelijk maken op welke locaties en manieren het water en/of cultuur en historie beleefd kunnen worden.

Initiatieven van ondernemers of organisaties die de identiteit van Maasgouw als water- en cultuurgemeente versterken kunnen op steun van de gemeente rekenen. Daarnaast gaat de gemeente aansluiting zoeken bij de branding activiteiten van de provincie Limburg, omdat de beleving van water en cultuur ook medebepalend zijn voor de identiteit van het toeristisch merk "Limburg". Bij de branding als watergemeente zoekt de gemeente vooral samen met Roermond als de andere grote "Maasplassen" gemeente.

De bijzondere uitstraling van de Maasplassen en de cultuur-historische kernen wordt ook voor een belangrijk deel bepaald door de kwaliteit van het omliggende landschap. In een wijds en groen landschap komen deze waarden nog beter tot hun recht en daarin onderscheidt Maasgouw zich als water- en cultuurgemeente ook van Roermond dat een meer stedelijk karakter heeft. Dat brengt met zich mee dat vanuit het oogpunt van branding ook gekeken moet worden naar mogelijkheden om de kwaliteit van het landschap te verbeteren en om ontsierende elementen (bijv. industriële bebouwing) in de omgeving aan te pakken

Hoofdtak ➤ Uitstraling en beleving van kernwaarden "water" en "cultuur" versterken

B. Aanpak toeristische marketing

Daar waar branding meer uitgaat van datgene wat een gebied te bieden heeft (aanbod), kijkt marketing naar de wensen en behoeften in de consumentenmarkt (vraag). Toeristische marketing neemt (potentiële) doelgroepen als vertrekpunt en onderzoekt hoe koop van diensten en producten bij deze doelgroepen bevorderd kan worden. Daarbij kunnen tal van middelen worden ingezet om de doelgroepen in binnen- en buitenland te bereiken, waarbij online-middelen (internet, sociaal media) steeds meer centraal komen te staan maar traditionele middelen (tv, radio, magazines, reclameborden e.d) ook nog steeds bepaalde doelgroepen weten te bereiken.

In de vrijetijdssector is de concurrentie zeer groot en strijden veel gebieden in binnen- en buitenland om de gunst van de toerist. Daarom is krachtenbundeling een vereiste. Alleen als ondernemers en overheden samen de schouders zetten onder de marketing van een gebied is het mogelijk om berichten af te geven die voldoende krachtig zijn om doelgroepen te bereiken. Daarbij speelt de VVV Midden-Limburg als marketingorganisatie een centrale en verbindende rol. Ook wordt aangehaakt bij de marketingactiviteiten van het Rivierpark Maasvallei die met name is gericht op de doelgroep van natuurliefhebbers.

Toeristische marketing werkt alleen als een gebied bereid is zich in te leven in de bezoekers. Brochures van streken, steden of dorpen worden nog vaak beschreven vanuit het perspectief van de inwoner en daardoor ontbreekt het vaak een praktische bezoekersinformatie zoals bv. plattegronden en adressen. Wil een gebied echter toeristen trekken dan is het ook noodzakelijk om in de huid van toeristen te kruipen. Het concept van de "visitors journey" (de ervaring van de bezoeker voor, tijdens en na het bezoek) biedt hiervoor aanknopingspunten. Als iemand besluit om een gebied of een plaats te bezoeken dan bestaat het proces uit de volgende momenten: "besluiten en plannen", "zoeken en boeken", "reizen aan aankomen", "bezoeken en beleven" en "herinneren en vertellen". Op al deze momenten kan een gebied of een plaats bij de bezoeker een goede indruk maken. Daarom zijn al deze momenten van belang bij marketing.

Hoofdtak: ➤ bevorderen van verkoop toeristische diensten en producten

3. Organisatie en samenwerking

3.1 Interne organisatie

Bij de uitvoering van dit programma "TR 2020" gaat binnen de gemeentelijke organisatie gewerkt worden op een manier die overeenkomt met de werkwijze in het Handboek Projectmatig Werken. Daarbij fungeert de wethouder met de portefeuille 'Toerisme en Recreatie' als bestuurlijk opdrachtgever, het afdelingshoofd Ontwikkeling als ambtelijk opdrachtgever en de programmacoördinator als opdrachtnemer.

Binnen de ambtelijke organisatie werken verschillende medewerkers aan de uitvoering van dit programma. Daarbij spelen de beleidsmedewerkers T&R en de projectleiders van toeristische projecten een belangrijke rol, maar ook medewerkers vanuit andere disciplines zoals bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, handhaving of openbare veiligheid (m.b.t. vakantieparken). Vanuit de discipline "strategie" wordt de coördinatie van het programma TR 2020 opgepakt.

Om de noodzakelijke afstemming te kunnen waarborgen, worden met vaste regelmaat (binnen de sporen verblijfsrecreatie, dagrecreatie en branding/marketing) afstemmingsoverleggen tussen de betrokken medewerkers ingepland. De programmacoördinator organiseert deze overleggen en is bij al deze overleggen aanwezig om de samenhang te bewaken.

In bijlage A is een opsomming van hoofdtaken, deeltaken en projecten gegeven, inclusief een aanduiding van de medewerkers die op dit moment (januari 2017) aan deze taken werken. Dit is meegenomen in de werkplanning van de betreffende medewerkers zoals die jaarlijks worden opgenomen in de afdelingsplannen.

De programmacoördinator is verantwoordelijk voor de afstemming, verzorgt voor de rapportages over de algehele voortgang van het programma en voert daarover de gesprekken met bestuurlijk opdrachtgever (portefeuillehouder) en ambtelijk opdrachtgever (afdelingshoofd).

Gesprekken met de portefeuillehouder over de hoofdtaken (zoals beschreven in bijlage A1) worden gevoerd door de programmacoördinator samen met de medewerker(s) die bij deze taak betrokken zijn.

Gesprekken met de portefeuillehouder over de (deel)taken en projecten (zoals beschreven in bijlage A2) voert de betrokken medewerker zonder dat de programmacoördinator daarbij aanwezig is. Bij deze medewerker ligt ook de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de betreffende taak of het betreffende project.

3.2 Samenwerking met partners

Om de doelen van dit programma te bereiken zoekt de gemeente samenwerking met ondernemers, andere overheden en organisaties in de toeristische-recreatieve sector. Daarbij vormt samenwerking en overleg geen doel op zich maar wordt steeds de afweging gemaakt in hoeverre de samenwerking een bijdrage kan leveren aan het bereiken van de gestelde doelen. Voor het bereiken van de doelen in dit programma zijn de volgende partners in beeld:

- ondernemers en private organisaties
- provincie Limburg
- buurgemeenten (bilateraal)
- toeristische organisaties
- samenwerkingsverbanden

Ondernemers en private organisaties

Zonder samenwerking met ondernemers en maatschappelijke organisaties kunnen de doelen in dit programma niet worden bereikt. Bij het streven naar vitale verblijfsrecreatie hebben de eigenaren, beheerders en ontwikkelaars van de parken een wezenlijke rol. Daarnaast zullen vooral ondernemers en maatschappelijke organisaties (zoals bijv. musea, natuurorganisaties en organisatoren van evenementen) ervoor moeten zorgen dat er in de vrije tijd genoeg te beleven is voor inwoners en bezoekers. Ook de marketing van het gebied moet vooral gedragen worden door de ondernemers die de toeristische diensten en producten aanbieden.

Provincie Limburg

De provincie is een belangrijke partner voor de gemeente op meerdere fronten. Niet alleen wordt nauw met de provincie samengewerkt bij beleids- en planontwikkeling (plan van aanpak vitale verblijfsrecreatie, actieplan waterrecreatie e.d), maar ook wordt aangesloten bij de doelstellingen van het provinciaal investeringsprogramma Toerisme en Recreatie 2016-2019. Daardoor wordt de kans vergroot dat toeristische investeringen door de provincie in de gemeente Maasgouw gaan landen.

Buurgemeenten (bilateraal)

De buurgemeenten waar Maasgouw op toeristisch vlak het meeste mee samenwerkt is de andere grote "Maasplassen"-gemeente Roermond. Daarbij ligt de focus om gezamenlijke gebiedsbranding en marketing. Daarnaast wordt ook samengewerkt met gemeente Kinrooi als Maasplassen-gemeente. Meest concrete item van samenwerking is de verdere ontwikkeling van het grensoverschrijdende gebied Koningsteen.

Organisaties in de vrijetijdsector

De gemeente levert een jaarlijkse bijdrage aan de VVV Midden-Limburg als toeristische promotie- en marketing-organisatie. Daarnaast voert de gemeente regelmatig overleg met organisaties in de vrijetijdsector als Recron, Hiswa en Koninklijke Horeca Nederland.

Samenwerkingsverbanden

De gemeente Maasgouw participeert in drie samenwerkingsverbanden die actief zijn op het gebied van toerisme en recreatie.

Binnen de Samenwerking Midden-Limburg -werkveld R&T- wordt samen met de andere Midden-Limburgse gemeenten overleg gevoerd over afstemming van beleid. Hierbij ligt de focus op beleidsontwikkeling voor de verblijfsrecreatie (vitalisering en dynamisch voorraadbeheer).

De gemeente neemt ook met vier andere gemeenten deel aan het gebiedsbureau Ons WCL. Dit bureau vervult namens Maasgouw het secretariaat van het SML-werkveld R&T en richt zich daarbij met name op beleidsvraagstukken in de verblijfsrecreatie.

Tot slot participeert de gemeente in het Rivierpark Maasvallei, een samenwerkingsverband van gemeenten aan de Grensmaas in Nederlands en Belgisch Limburg. Het Rivierpark richt zich met name op de marketing van het gebied.

4. Investerings en financiën

Het motto van dit programma ("Samen investeren en kansen benutten") maakt duidelijk dat gezamenlijk investeringen van ondernemers, overheden en andere organisaties nodig zijn om de toeristisch-recreatieve kansen van de gemeente Maasgouw en de Maasplassenregio te benutten. Met de aanduiding "investeren" wordt niet alleen gedacht aan investeringen in financiële zin, maar aan investeringen in tijd en energie. Op dit moment steken al veel ondernemers, bestuurders, ambtenaren en (overige) professionals energie in het verder ontwikkelen van toerisme en recreatie in de gemeente en de regio. In dit programma wordt richting gegeven aan de bestuurlijke en ambtelijke investeringen door de gemeente Maasgouw.

Overzicht van financiële investeringen

In de afgelopen jaren is door de gemeente al veel geld geïnvesteerd in toerisme en recreatie. Majeure projecten als de wederopbouw van de vestingwerken in Stevensweert, de herinrichting van de haven in Maasbracht, het opknappen van de Hompesche Molen en meerdere projecten in het kader van Nautisch programma Maasplassen zijn allemaal gepaard gegaan met forse financiële bijdragen. Dat geldt ook voor het thans nog lopende project fietspad Land van Thorn. Daarnaast worden door de gemeente jaarlijks substantiële bijdragen geleverd aan bureaus die in regionaal verband werken aan de ontwikkeling van toerisme en recreatie zoals gebiedsbureau Midden-Limburg en VVV Midden-Limburg. Ook gaan bijdragen naar musea en evenementen en is er is een apart gemeentelijk budget voor promotie.

Gemeentelijke ambitie

Uit het bovenstaande blijkt dat de ontwikkeling als vrijetijdsgebied bij het gemeentebestuur al al enkele jaren hoog in het vaandel staat. Ook voor de komende jaren blijft die ambitie overeind. Dat komt tot uiting in de Strategische Visie 2025, maar ook in de Programmabegroting 2017 waarin voor de jaren 2017 en 2018 een bedrag van € 500 000 is gereserveerd om om in te zetten voor activiteiten die bijdragen aan de doelen voor verblijfsrecreatie, dagrecreatie en branding/marketing. Door het beschikbaar stellen van dit budget is ook de kans vergroot om op een succesvolle wijze middelen in het Limburgs investeringsprogramma Toerisme en Recreatie (2016-2019) aan te boren voor Maasgouw en de Maasplassen.

Proceskosten (werkbudget) en investeringen

Binnen de totale reservering van € 500 000 van 2016/2017 is door de gemeenteraad een werkbudget van € 50 000 beschikbaar gesteld. Dat budget wordt ingezet voor gemeentelijke kosten die eventueel nodig zijn voor het organiseren van bijeenkomsten, voor communicatie(middelen) en voor het inschakelen van expertise bij het opstellen van adviezen, onderzoeken of verkenningen

Het restant van de reservering (oftewel een bedrag van € 450 000) is bedoeld voor investeringen. Daarbij kan gedacht worden aan investeringen door de gemeente zelf die bijdragen aan de doelen van het programma, (zoals bv. voor het verbeteren van de recreatieve infrastructuur), maar ook aan cofinanciering bij investeringen door private partijen die bijdragen aan de doelen van het programma (zoals bijvoorbeeld bouwprojecten door ondernemers of evenementen door maatschappelijke organisaties).

Daar waar sprake is van cofinanciering ten behoeve van private partijen is er sprake van subsidieverlening door de gemeente. Op deze subsidieverlening is de Algemene subsidieverordening van toepassing. Daarnaast verdient het aanbeveling om voor de subsidiëring vanuit het (programma)budget Toerisme en Recreatie een uitvoeringsregeling vast te stellen. In deze uitvoeringsregeling kan het college van B&W vastleggen aan welke criteria activiteiten moeten voldoen om voor subsidiëring in aanmerking te komen en kan een subsidieplafond vastgelegd worden. Door het vaststellen en toepassen van een subsidieregeling weten ondernemers en maatschappelijke organisaties ook beter waar ze aan toe zijn en onder welke voorwaarden ze aanspraak kunnen maken op een financiële bijdrage door de gemeente Maasgouw.

In bijlage B is het ontwerp van de subsidieregeling "stimulering toerisme en recreatie 2017-2018" opgenomen. Dit ontwerp wordt separaat ter besluitvorming aan het college van B&W voorgelegd.

5. Status en functie

Bestuurlijke status

Dit programma Toerisme en Recreatie TR 2020 wordt vastgesteld door het college van B&W in het verlengde van de door de gemeenteraad vastgestelde Strategische visie 2025. Het programma wordt ter informatie aangeboden aan de gemeenteraad zodat de raadsleden kunnen lezen op welke manier het college van B&W in de komende jaren wil gaan werken aan het realiseren van gemeentelijke doelstellingen op het gebied van toerisme en recreatie. Ook geeft dit meer zicht op de wijze waarop het college van B&W het budget wil gaan inzetten dat in de Programmabegroting 2017 is gereserveerd.

Functie van het programma

Dit programma TR 2020 is bedoeld voor intern gebruik. Het geeft aan op welke manier in de komende jaren door de gemeentelijke organisatie gewerkt gaat worden aan doelen op het gebied van verblijfsrecreatie, dagrecreatie en branding/marketing. Daarbij wordt een aanduiding gegeven van hoofdtaken, maar geen uitputtende opsomming van alle taken die door de gemeente op het terrein van toerisme en recreatie worden uitgevoerd. Het programma vormt een vertrekpunt voor de capaciteitsplanningen (in uren) van de betrokken medewerkers die jaarlijks binnen de afdelingsplannen worden uitgewerkt. Daarnaast biedt het programma een structuur voor afstemming en coördinatie. Hierdoor kan de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de gemeentelijke aanpak worden vergroot.

Dit programma TR 2020 kan worden beschouwd als een ontwikkelprogramma, een investeringsprogramma of een actieprogramma. Het geeft aan hoe de gemeente de ontwikkeling van toerisme en recreatie in Maasgouw wil gaan sturen, beschrijft op welke wijze de gemeente hierin wil investeren (en investeringen door anderen wil stimuleren) en maakt duidelijk welke acties worden ondernomen om de gestelde doelen te bereiken. Aanleiding voor dit programma vormen de kansen die voor de gemeente Maasgouw en de Maasplassenregio bestaan om zich verder te ontwikkelen als dynamisch vrijetijdsgebied voor inwoners en bezoekers. Om die kansen te kunnen benutten is het wel nodig dat overheden, ondernemers en organisaties in de vrijetijdsector hun krachten bundelen en gezamenlijk tijd, energie en geld investeren. Daarom is het motto van dit programma "**Samen investeren en kansen benutten**".

BIJLAGE A

A Overzicht taakverdeling

Hoofdtak	Toelichting	
Vitale verblijfsrecreatie		
Optimaliseren van beleid en instrumentarium	<i>In afstemming met medeoverheden (provincie en gemeenten), met pilot-aanpak voor Heelderpeel.</i>	
Toepassen van aanpak op maat voor bestaande vakantieparken	<i>Aanpak onrechtmatigheid, onveiligheid en bevordering (recreatieve) kwaliteit voor Boschmolenplas, Heelderpeel en Porta Isola.</i>	
Begeleiden van de ontwikkeling van nieuwe vakantieparken	<i>Initiatiefnemers begeleiden in processen en procedures.</i>	
Dagrecreatie (belevissen)		
Instandhouding en verbetering recreatieve infrastructuur	<i>Netwerk van fiets- en wandelpaden, passantenhavens en steigers, infoborden, parkeerplaatsen e.d.</i>	
Steunen van initiatieven die leiden tot (onderscheidende) belevissen	<i>Initiatieven van ondernemers of maats. organisaties. Incl. aanhaking bij het actieplan Waterrecreatie NML.</i>	
Opstellen en verspreiden van kansenkaart voor nieuwe belevissen	<i>Kansenkaart (locaties en USP's verbonden met leefstijlen) die uitnodigend is voor nieuwe ontwikkelaars en investeerders</i>	
Branding en marketing		
Versterken van de beleving van kernwaarden vrijetijdsgebied	<i>Storytelling en verbeelding, ervaringen, ambassadeurs en locaties verbinden, steun voor initiatieven.</i>	
Bevorderen verkoop toeristische diensten	<i>Samen met ondernemers, VVV en andere organisaties bekendheid, gebruik en koop van toeristische diensten bevorderen</i>	

BIJLAGE B

Subsidieregeling stimulering toerisme en recreatie 2017-2018

(deelverordening Algemene subsidieverordening gemeente Maasgouw)

Zie apart document op website gemeente Maasgouw.